

КИЇВСЬКИЙ СВЯТО-ПОКРОВСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ МОНАСТІР УПЦ МП Засн. 1889 княгинєю О. Романовою (у чернецтві — Анастасія; 2009 канонізовано). 1890–91 за проектом інж. К. Тарасова зведено огорожу зі святими та екон. брамами. 1896 за проектом арх. В. Ніколаєва розпочато будівництво Свято-Миколаїв. собору у нетиповому для Києва стилі моск.-ярослав. храмів 15–16 ст., який 1911 освячено. Зведено також церкви Покровську, трапезну Михайлівську і шпитальну Агапіта Печерського. Діяли фельдшер. школа, училище для дівчат, лікарня на 40 ліжок, амбулаторія, аптека й притулки для сліпих і невиліковно хворих, золотошвейна й іконописна майстерні. 1896 імператор Микола II зробив значну пожертву на монастир. мед. установи, після чого лікарню назвали його ім'ям. У хірург. відділ. (засн. 1892) уперше в Києві з'явився рентгенів. апарат (1896). Існувала церк.-парафіял. школа з гуртожитком для учнів. 1890 тут проживало 6 черниць, 342 послушниці. Від 1894 у підпорядкуванні обителі перебував Межигір. Спасо-Преображен. монастир. (нині с. Нові Петрівці Вишгород. р-ну Київ. обл.). Під час 1-ї світової війни в лікарняних корпусах розміщено шпиталь. 1918 будинок амбулаторії передано 1-й укр. гімназії ім. Т. Шевченка (дир. В. Дурдуківський).

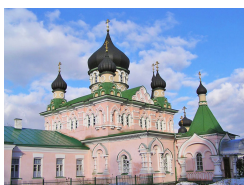
1923 обитель закрито. У 1930-х рр. Свято-Миколаїв. собор передано АН УРСР під друкарню, 1934 церкву Покрови Пресвятої Богородиці — під клуб заліз. лікарні. 1941 обитель відновлено. Настоятелька від 1942 — ігуменя Архелая (Савельєва). Після пожежі 1981 відновлено Свято-Миколаїв. собор, 1989–93 відреставровано Покров. храм, відкрито церкву на честь преподобного Агапіта Печерського. 1993–2002 у підпорядкуванні обителі перебував Пантелеймонів. скит у Феофанії (нині **Київський Свято-Пантелеймонівський жіночий монастир**). Нині настоятелька — ігуменя Каллісфенія (Шамайло). Кількість насельниць — 169 осіб. Святині — чудотворна ікона Пресвятої Богородиці «Почаївська», мощі преподобної Анастасії Київської, преподобносповідниці Софії Київської.

Рекомендована література

1. Шайдуров Т. Покровський монастир у Києві // Православ. вісн. 1989. № 10;
2. Тиманович Є., Трегубова Т., Федорова Л. Покровський жіночий монастир // Звід пам'яток історії та культури України: Київ. К., 1999. Кн. 1, ч. 2.

С. І. Білокінь

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Київський Свято-Покровський жіночий монастир УПЦ МП / С. І. Білокінь // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6226>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).